

PUBLIUS PAPINIUS STATIUS'UN *SILVAE* ADLI YAPITINDAN 2.7. ŞİİRİN YORUMU VE ÇEVİRİSİ

Ebru HACIOĞLU*

Makale Bilgisi

Başvuru: 21 Kasım 2017

Kabul: 3 Mayıs 2018

Article Info

Received: November 21, 2017

Accepted: May 3, 2018

Öz

Bu çalışmada, Gümüş Çağ ozanlarından Publius Papinius Statius'un, çeşitli konularda yazılmış otuz iki küçük şiirden oluşan beş kitaplık Silvae adlı yapıtının ikinci kitabından yedinci şiiri ele alınacaktır. Öncelikle Lucanus'un hayatı hakkında Klasik dönem anlatılarıyla desteklenmiş bilgilere yer verilecektir.

İncelediğimiz şiir bir doğum günü şiiridir. Ancak ölmüş birinin doğum günü için yazılmış olması onu sıradan bir şiir olmaktan öteye götürür. Ayrıca bir ozanın ve Roma şiirinin nitelikleri hakkında yazarın görüşlerini içermesi bakımından önemlidir.

Çalışmada şiirde değinilen konular yorumlanmış ve anlatılanları desteklemek amacıyla şiirin çevirisi metnin sonunda verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Publius Papinius Statius, Silvae, Lucanus, Doğum günü şiiri, Roma Şiiri*

* Ankara Üniversitesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Latin Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, ebruhacioglu@gmail.com

Abstract***An Interpretation and Translation of Publius Papinius Statius The Poem 2.7 of Silvae***

This study aims to translate and succinctly examine the seventh poem from the second book of Silvae which was compiled of five complete books inclusive of thirty two short poems on various subject matters authored by one of the prominent poets of the Silver Age, Publius Papinius Statius. This study will prioritize the life of Lucanus supported by the data from the Classical Era accounts.

The above-mentioned seventh poem was begotten as a particular usage of "birthday poem" (Genethliacon). What makes the seventh poem unique compared to the other poems is the fact that the poem was written with tribute to a dead person. It also touches upon two significant subjects: A Poet and Roman Poetry.

In this work, the relevant subjects from the poem is analysed and also, the entire poem translation is presented at the end of the research in order to synthesize the above-mentioned accounts.

Keywords: *Publius Papinius Statius, Silvae, Lucanus, Birthday Poem, Roman Poetry*

Atlı sınıfı mensubu bir aileden gelen Marcus Annaeus Lucanus, İspanya'nın Cordoba kentinde dünyaya geldi. (3 Kasım 39 - 30 Nisan 65)

Lucanus'un eğitim için küçük yaşta Roma'ya getirilmesinde amcası Genç Seneca'nın payı büyüktü. Roma'da iyi bir eğitim aldı. Stoacı Lucius Annaeus Cornutus'un¹ öğrencisi iken mahkemelerde söylevler vermeye başladı. Bu sayede İmparator Nero ile dostluk kurma fırsatı buldu. Üstün başarısından ötürü Nero'nun dikkatini çekerek çok genç yaşta *quaestor*² oldu. Öte yandan sanatsal uğraşlarını sürdürdü. İ.S. 60'ta ilki düzenlenen *Neronia* festivalinde imparator Nero'ya övgü şiiri (*Laudes Neronis*) bir ödülle onurlandırıldı. Ardından yaklaşık olarak 62-63 yılında yazdığı on kitaplık Caesar ve Pompeius arasındaki zorlu savaşı konu alan, 8060 hexameter dizesinden oluşan *Bellum Civile* ile adından çok söz ettirmiştir.³

¹ Lucanus'un kendi ailesinin azatlı kölesi. Nero döneminde yıldızı parlamış Stoacı hatip.

² Roma'da devlet hazinesinden, cezai işlerden ve finansal işleri denetlemekten sorumlu, seçilmiş devlet memurları.

³ *Bellum Civile*'den önceki yapıtlarının yalnızca adları günümüze ulaşmıştır; Troya savaşını konu alan *Iliacón* şiiri; konusu yeraltı dünyasına inmekle ilgili olan *Catachthonion*; de

Ancak şiiriyle bu denli ün kazanması Nero'nun kıskançlığına yol açtı. Bu nedenle şiir yazması ve mahkemelerde savunma yapması yasaklandı.

Bu duruma öfkelenen Lucanus, Piso'nun Nero'ya düzenlediği suikast tertibine katıldı⁴ ancak bu girişim anlaşılınca Lucanus kendini geri çekti. Tertibi düzenleyenlerin adlarını vermesi koşuluyla bağışlanacaktı. İsimleri vermeyince kendi yaşamını sonlandırması emredildi. Lucanus 26 yaşında bileklerini keserek yaşamına son verdi.

Lucanus, Nero dönemi mahkemesine, gerek aldığı retorik ve felsefe eğitimiyle gerek yazılarındaki coşku ve açıklıkla sanatsal bir pencere açmıştır. Romalı retorikçi Quintilianus, Lucanus'un şairlerden çok hatipler için daha iyi bir model olduğunu düşünüyordu.⁵

Retorik öğelerle dolu bu şiiri yorumlamaya geçmeden önce şiirin daha iyi anlaşılması açısından şiirin ne amaçla yazıldığı konusunda bilgi vermenin yararlı olacağı kanısındayım. Bir gece Polla Argentaria kaybettiği eşi Lucanus'u rüyasında görür ve çok etkilenir. Bunun üzerine eşinin yaklaşan doğum gününü kutlamaya karar verir ve Statius'a bu şiiri özel olarak yazdırır.⁶

Statius, Polla'nın isteği üzerine yazdığı şiirin ilk dizelerinde Roma geleneğine uygun olarak şiirlerini yazarken kendisine ilham veren ya da verecek tanrıları, Hermes (Mercurius), Dionysos (Bacchus), Apollo ve Musalar'ı sıralar. Ancak şiirini daha güçlü kılmak adına tanrıların adlarını doğrudan vermek yerine epithetonlarını kullanır. (5-8)

Sonraki dizelerde yapılması gereken işte kendi sorumluluğunu başkalarıyla paylaşmak ister ve hem kendi yapacağı işleri hem diğerlerininkini sayıp döker. Böylece şiirin etki alanını genişletir. Ardından doğum günü şiiri anlatısına uygun olarak şiirini oluşturmaya başlar. (9-20) Yazım geleneği gereği sözü Lucanus'un doğduğu güzel ülkenin övgüsüne getirir. (24-30)

Doğum günü şiiri yazımında kıyaslama vazgeçilmez bir unsurdur. Ayı ayrı başlıklar altında kişisel kıyaslamalar yapılır. Statius, Lucanus'u hayatında etkisi büyük olan amcası Genç Seneca ile kıyaslar (31-32) ve Geleneksel anlatıya uygun olarak kıyaslamada ayrıntıya girer.

---

incendio urbis; yarım kalmış bir trajedi olan *Medea*; *Saturnalia*; çeşitli şiirlerden oluşan *Silvae*; *Laudes Neronis*; Pantomim metinleri; *Declamatio*'lar ve epigramlar.

⁴ Suetonius, *On İki Caesar'ın Yaşamı*, Nero XXXVI.

⁵ P.Papinius Statius, *Silvae Book II: A Commentary*

⁶ P.Papinius Statius, *Silvae Book II: A Commentary*

Şair Lucanus'u, sadece Seneca ile kıyaslamakla kalmaz, Antik Çağ'ın epik ozanları Homeros ve Vergilius ile de kıyaslar. (33-35) Böylece Lucanus'un ne denli büyük bir ozan olduğunu vurgulamış olur. Statius'un şiirlerinde kıyaslanmanın yeri büyüktür. Sonraki dizelerde Calliope'nin ölen oğlu Orpheus ile Lucanus'u kıyaslar. Burada yapılan kıyaslama önemlidir: Lucanus'u yüceltmek için, epik ozanlara esin veren Musa Calliope'nin kendisini esinlediği, hatta oğlu Orpheus'un acısına yas tutan Calliope'nin, Lucanus'un doğumuyla acısını hafiflettiği düşüncesinden hareketle Lucanus'u adeta Orpheus'a denk bir şair olarak sunar. Statius anlatısında, Calliope'nin Lucanus'un şairliğini övdüğü dizelere yer vererek Lucanus'u yüceltme amacına ulaşır. Dolayısıyla Calliope'nin konuşmasının önemli kısmı bu dizelerdir. (41-80)⁷

Sadece doğumuyla değil yaptıkları işlerde de kıyaslamasını sürdürür. Orpheus ve Lucanus'un hitap ettiği toplulukların farklılıkları üzerinde durur. (43-47)

Lucanus'u sanatı bakımından Yunan ozanları (42-53) ve önceki Roma ozanlarıyla karşılaştırırken onun üstünlüğünü vurgular. (73-80) Statius'un anlatılarından Lucanus'un Vergilius'u hem gelişmişliğiyle hem de epik şiirinin edebi değeriyle gölgede bıraktığı sonucuna ulaşılabilir.

Statius Eski Roma şairleriyle Lucanus'u kıyasladıktan sonra Lucanus'un şiirinin ayrıntılarına geçer.

Kıyaslamalarla Lucanus'u övmesinin ardından Statius, Lucanus'un eşi Polla'nın övgüsüne ve evliliklerine geçer. Evliliklerinde bağlılığı ön plana çıkarır. Evliliklerini ve Polla'nın güzelliğini övdükten sonra ağıt bölümüne, Lucanus'un yasına geçilir. Şiirin son dizelerinde Lucanus'un karısının süregelen yası, Calliope'nin oğlu Orpheus için tuttuğu yasla bir tutulur. (98)

Böylece Statius'a göre güçlü bağlar üzerine kurulmuş bir evlilikte eşin ölümünden duyulan acı ile bir annenin evladını kaybettiğinde duyduğu acı bir tutulmuştur.

⁷ Newmyer bu kısmı (41-80) 5'e ayırıyor:

- a) Lucanus diğer ozanlara ve onların konularına üstün gelerek onları geride bırakacak.(41-44)
- b) *Bellum Civile* (45-53)
- c) Lucanus'un önceki çalışmaları. (54-63)
- d) Tekrar *Bellum Civile* 'ye değiniyor.
- e) Konuyu yine Lucanus'un diğer ozanlara ve onların konularına üstün gelmesine getiriyor. (73-80)

LUCANUS'UN DOĞUM GÜNÜ ŞİİRİ

Kutlasın Lucanus'un⁸ doğum gününü⁹
 Isthmia'lı¹⁰ Dione'nin¹¹ tepelerindeki herkes
 Çılginca kendinden geçip ele avuca sığmayınca
 Uçan atın¹² suyunu da içer.
 Şehvet şarkıları söylemekten onur duyan herkes, 5
 Büyüleyici Kithara'nın kâşifi Arcas,¹³
 Ve sen Maenad'ları¹⁴ etrafında döndüren Evan,¹⁵
 Paian¹⁶ ve Boiotia'lı kız kardeşler¹⁷
 Neşeyle değiştirin erguvan rengi¹⁸ kurdelelerinizi,
 Toplayın saçınızı, bembeyaz elbisenizi 10
 Sarsın taze sarmaşıklar.
 Çağıl çağıl aksın durgun nehirler,
 Daha da yeşerin Aonia¹⁹ ormanları,
 Karanlık çekilip bırakınca yerini güne,
 Zarif çelenkler doldursun orayı. 15
 Thespiyalılar²⁰ için güne özel

⁸ Marcus Annaeus Lucanus (3 Kasım 39- 30 Nisan 65), Genellikle Lucan adıyla anılan, Hispania Baetica eyaletinin Corduba kentinde doğmuş Romalı şair.

⁹ *Proprius*; kendine özgü, özel, kişisel anlamıyla burada *natalis dies* yani doğum günü yerine kullanılmıştır.

¹⁰ *Akrokorinthos*; Korinthos Akropol'ü. Aphrodite'nin ünlü tapınağının bulunduğu tepede.

¹¹ Oceanus ve Thetys'in kızı. Homeros'a göre Venüs (Aphrodite), Zeus ve Dione'nin kızı.

¹² *Pendentis unguiae* uçan at için kullanılmış. Pegasus tarafından Korinthos Akropol'ünde yapılmış Peirene kaynağı kastediliyor. Kutsal suyu içmek şiirsel bir aktivite sembolü.

¹³ Arkadia'lı tanrı Mercurius(Hermes). Lucanus'tan itibaren Mercurius için bu isim kullanılmaya başlanmıştır. (IX 661) Doğduğu gün Lyra'yı icat ettiği için şiir tanrısı olarak adlandırılmıştır.

¹⁴ Bacchus(Dionysos) şenliklerinde tanrının yanında dolaşan ve kaplanları sevk eden kadınlardır.

¹⁵ Bacchus'ün diğer adı. Şiirin tanrısı olarak şairleri esinler. Yunan şiirinde Musalara önderlik ettiği bilinir.

¹⁶ Apollo. Klasik devir kültüründe çoğunlukla *iyileştirici* Apollo'nun ritüel sıfatı olarak geçer.

¹⁷ Musalar. Zeus ile Mnemosyne'nin dokuz kızı. Başlangıçta şiir esinleyen ilham perileri olarak bilinirken, zamanla bilim ve diğer sanatlarla da ilişkilendirilmişlerdir. *Hyantius*, Boiotia'lı kelimesi için kullanılan ender bir sıfattır. Plinius Naturalis Historia IV 26. "Hyantiae" Poliziano (1978) tarafından düzeltilmiştir: "Eu(h)antiae".

¹⁸ Roma İnancının sembolik rengi olması sebebiyle kurdeleler beyaz değil erguvan rengidir. Cicero *De Legibus* II 18, 45. Başka bir varyasyona göre ise kurdelelerin erguvan rengi, Bacchus'e ait olmalarından kaynaklanmaktadır. Üzüm ve şarapla ilişkilendirilmiştir. (Lucilius 1288 (Krenkel), Propertius III 17, 17, Ovidius *Metamorphoses* III 485, cf. Sophocles *Oedipus*. 210)

¹⁹ Helicon dağı ve Aganippe kaynağının bulunduğu, Boiotia'nın bir kesimi.

Dirce'de²¹ yıkanan ya da Kithaeron'da²² beslenen
 Yüz kurban ve hoş kokulu kurban taşları hazırlansın
 Lucanus'u terennüm ediyoruz, sessiz olun;²³
 Bu sizin gününüz eşlik edin²⁴, Musalar, 20
 İcra ederken siz
 Hem vezinli hem de serbest sanatları²⁵
 Romalı koro rahibine²⁶ saygı gösteriliyor.
 Ey son derece mutlu ülke,
 Hyperion'un²⁷ batarken izlediği yolu 25
 Oceanus'un dalgalarının yüzeyinde görürsün
 Dönen tekerleğin gıcirtısını işitirsin;
 Tritonidus'un²⁸ verimli Atina'sına
 Meydan okur Baetica yağlı zeytin değirmenleriyle;²⁹
 Lucanus'a topraklarından ötürü imrenebilirsiniz! 30
 Bu, Seneca'nın dünyaya sunduğundan ve
 Tatlı dilli Gallio'nunkinden³⁰ çok daha fazladır.
 Yükseltsin tersine akan pınarları yıldızlara³¹
 Yunan nehri Meles'ten³² çok daha soylu olan Baetis;³³
 Ey Mantua³⁴ Baetis'e meydan okumaya kalkma sakın. 35

²⁰ Thespia halkı. Thespia, Boiotia'da bir kent.

²¹ Boiotia'da ünlü bir pınar.

²² Boiotia'da bir dağ.

²³ *Favete*. Sessiz olun.

²⁴ *Favete*. Eşlik edin. 15 ve 16. dizeler tam cinas (yazılışları aynı anlamları farklı iki kelimenin bir arada kullanılması) sanatıyla yazılmış.

²⁵ Şiir ve düz yazı.

²⁶ Lucanus.

²⁷ Bir titan, Ouranos ve Gaia'nın oğlu. Güneş'in babası. Mitoloji'de bazen Güneş'in kendisi için kullanılır. Bu ad "(yeryüzünün) üstünden giden" anlamına gelmektedir. (Grimal, Pierre Mitoloji Sözlüğü)

²⁸ Minerva (Pallas Athena). Ancak şiirde ad aktarması yapılarak zeytin ağacı için kullanılmış bir sözcük.

²⁹ Hispania'da Lucretius'un doğduğu eyalet.

³⁰ Iunius Gallio (Retorikçi) tarafından evlat edinildiği zaman L. Annaeus Novatus (Retorik ustası Yaşlı Seneca'nın oğlu. Lucanus'un amcası.), *Gallio* adını almıştır. Daha çok kamu görevlerinde bulunmuş ancak Lucanus'la kıyaslanmasından kendisinin de bir ozan olduğu sonucuna varıyoruz. (Stattius Silvae II.7 A Commentary Harm-Jan Van Dam)

³¹ Stattius mucizeyi ve coşkunu birleştirmiş.

³² Homeros'un doğduğu yerde, Smyrna (bugünkü İzmir) yakınlarında küçük bir nehir.

³³ Bugünkü Guadalquivir. Baetica'nın en büyük nehri.

³⁴ Kuzey İtalya'da bir kent. Yunan şiirinin doruk noktası olarak kabul edilen Homeros'un Roma şiirindeki ardılı Vergilius'un doğduğu kent. St. Lucanus'u, Homeros ve Vergilius'tan üstünmüş gibi yansıtıyor. Övgü şiirinin doğasına uygun olarak mübalağa sanatını kullanıyor.

Doğduktan hemen sonra, kendi yerinde İlk şirin mırıltısıyla ağlarken Kucağına aldı onu tatlı dilli Calliope. ³⁵ İşte o an, ilk olarak yas tutmayı bırakıp Orpheus'un ³⁶ uzun süren acılarından kurtuldu	40
Ve şöyle söyledi: "Ey Musalara adanmış, Önceki şairlerden üstün olacak çocuk! Sen nehirleri, vahşi hayvan sürülerini Getalara ³⁷ ait üvez ağaçlarını anlatmayacaksın, Hoş bir ezgiyle Yedi tepeyi, Mars'a ait Tiber'i Eğitilmiş atlı sınıfını ve Erguvan rengi senatoyu anlatacaksın. Diğerleri, Troyalıların yıkım getiren gecelerini, Engellemelerle geciken Ulixes'in ³⁸ yolunu, Minerva'nın gözü kara gemisini, ³⁹	45
Şairlerin açtığı yolu izlesinler: Latium'da saygı gören, soyunu unutmayan sen Canla başla Roma şiirini ⁴⁰ söyleyeceksin. Toyluk çağlarında ilk olarak Hektor'u ⁴¹ ve Teselya arabalarını yazacaksın	50
Güçlü Priamus'un altın çağını arzu edeceksin, Ve yeraltı mekanlarını anlatacaksın; Hoş tiyatro oyunlarından haz almayan Nero ⁴² Ve bizim Orpheus ⁴³ yol gösterecek sana. Anlatacaksın başıboş gezinen Remus'un tepelerinde ⁴⁴	55
	60

³⁵ Yunan şiirinin, genellikle de epik şiirin Musa'sı sayılır. Orpheus'un annesidir. Şiirde Lucanus'un koruyucusu olarak verilmiş.

³⁶ Calliope'nin oğlu. Şarkıcı, müzisyen ve şair. Çoğu kez Kithara'nın mucidi kabul edilir.

³⁷ Aşağı Danube'de (bugünkü Tuna nehri) yaşayan Thracia'lı halka ait. Roma ile zıtlığını ifade etmek ve kıyaslama yapmak için *Barbar* imasıyla kullanılmış.

³⁸ Odysseus. Troya kahramanlarından. İthake kralı.

³⁹ Argo. Tanrıça Minerva'nın yardımıyla, Teselya'nın bir limanı olan Pagasai'da Argos tarafından inşa edilen, Altın Post seferine çıkılan gemi. İnşasında kullanılan kereste Pelion'dan gelmiştir. Yalnızca, Dodona bölgesinin kutsal meşesinden kesilen pruva parçası tanrıça tarafından getirilmiştir. Tanrıça pruvayı kendisi yontmuş ve ona konuşma yeteneği vermişti. Böylece, pruva kehanette bulunabiliyordu.

⁴⁰ *Carmen Togatum*.

⁴¹ Troya kralı Priamus'un büyük oğlu. Paris'in ağabeyi. Hektor ve Teselya arabaları ile destan türü ima ediliyor.

⁴² 54-68 yılları arasında Roma İmparatorluğunu yöneten beşinci ve son imparator. Nero daha çok şiddete teşvik eden tiyatro oyunlarını desteklemiştir.

⁴³ Lucanus'un küçük şiirlerinden birinin konusudur.

Zalim hükümdarın ⁴⁵ korkunç yangınlarını. Ardından iffetli Polla'nın ⁴⁶ şanını ve güzelliğini Hoş sözlerle dile getireceksin. Çok geçmeden daha soylu bir yaşam başlayınca <i>İtaliyalı</i> kemiklerden oluşmuş beyaz Makedonya egemenliğini	65
Ve Pharsalia savaşlarını sonlandıracaksın, Savaşlarda kutsanmış komutanı, ⁴⁷ Yurtseverliğiyle bilinen tutucu Cato'yu ⁴⁸ Halkın sevgilisi yüce Magnus'u ⁴⁹ susturacaksın. Yurtsever olan sen Pelusium'daki ⁵⁰ Canopus'un ⁵¹ felaketine	70
Gözyaşı dökereceksin ve zalim Pharus'tan ⁵² Daha ihtişamlı bir mezar vereceksin Pompeius'a. İşte bunlar hayatının baharında anlatacakların, Maronianus'un ⁵³ Culex'inden ⁵⁴ yıllar önce. Boyun eğecek savaşçı Ennius'un hünersiz Musa'sı	75
Argonautları boğazdan geçiren, ⁵⁵ Önceki bedenlerini değiştiren ⁵⁶ Bilge Lucretius'un çılgınlığı sona erecek. Daha ne diyeyim? Sen Latinlere Hitap ederken Aeneis ⁵⁷ bizzat onurlandıracak seni.	80
Sadece neşeli şarkılar söylemeyeceğim, Düğün meşaleleri de eşlik edecek şiirlere Tatlı dilli Venüs ve güzel Iuno'nun bahsettiği İçtenlikle, nezaketle, samimiyetle	85
Servetle, soyla, zerafetle, güzellikle	

⁴⁴ *Aventinus tepesi*. Efsaneye göre Roma'nın kurucusu kabul edilen Romulus'un, kardeşi Remus'u gömdüğü ve Roma'nın kurulduğu yedi tepeden biri. Remus ile özdeşleştirilmiş. Yine destan türü ima ediliyor.

⁴⁵ Nero.

⁴⁶ *Polla Argentaria*. Lucanus'un karısı.

⁴⁷ Gaius Iulius Caesar (İÖ 100-44) Romalı askerî ve politik lider, hatip, güçlü bir yazar.

⁴⁸ Marcus Porcius Cato (İÖ 234-149) Romalı devlet adamı, hukukçu, hatip.

⁴⁹ Gnaeus Pompeius Magnus (İÖ 106-29) Roma Cumhuriyeti'nin son dönemlerinin askeri ve politik lideri.

⁵⁰ Nil'in doğusunda bir kent.

⁵¹ Aşağı Mısır'da bir ada kenti.

⁵² Mısır Tanrıçası İsis'in rahiplerinden biri.

⁵³ Publius Vergilius Maro'nun aile adı.

⁵⁴ Vergilius'a ait olup olmadığı kesin olarak bilinmeyen *Appendix Vergiliana* başlığı altında toplanmış şiirlerden bir tanesinin adı.

⁵⁵ Varro Atacinus.

⁵⁶ Ovidius. *Metamorphoses* ima edilmektedir.

⁵⁷ Romalı şair Vergilius'un epik destanı.

Yeteneğini etkileyici bir şekilde sergilerken sen
 Kapılarını önünde Hymaneus'un⁵⁸
 Şölen şarkılarıyla kulağımı çınlatacağım.
 Ey acımasız ve ürkütücü Parca'lar!⁵⁹
 Zirvedekilere asla uzun bir ömür verilmedi! 90
 Hırslı kişiler, neden yıkıma daha meyillisiniz?
 Büyüklüğüyle böbürlenen neden yaşlanmaz?
 Öyle ki Nasamonia'lı⁶⁰ Tonans'ın⁶¹ oğlunu
 Doğudan ve batıdan yıldırımlar fırlatarak
 Dar bir mezara haspetti Babylon;⁶² 95
 Çılgına dönen Paris'in⁶³ eliyle delik deşik edilince
 Peleus oğlu⁶⁴ ölecek diye dehşete kapıldı Thetis;⁶⁵
 Ben Hebrus'un⁶⁶ çağlayan kıyılarında bile
 Orpheus'un sesini işitirdim.
 Ah o çılgın Tyran'ın günahı! Emredilince 100
 Lethe'ye⁶⁷ baş aşağı dalman,
 Sen yüksek sesle savaşları terennüm ederken
 Soyluların mezarlarını teselli ediyorsun,
 Ah o melun suç!⁶⁸ Ah o suç! Sesin çıkmayacak.
 İşte böyledir kader, yavaş yavaş akan 105
 Göz yaşlarını sildi göz alıcı liriyle.
 Sen dünyanın hızla dönen ekseninden geçip
 Fama'nın⁶⁹ yüce yarış arabalarıyla yükselirken göğe
 Daha yüce ruhların doğduğu,
 Yeryüzüne bakar, mezarlarla alay edersin; 110
 Barış ormanını hak ediyorsun
 Elysium'un⁷⁰ kıyılarında mutlusun,
 Pharsalia⁷¹ kalabalığının toplandığı yerde,

⁵⁸ Evlilik tanrısı.

⁵⁹ Roma'da kader tanrıları (Yunan inancında Moiralar).

⁶⁰ Kyrene'nin güney batısında yaşamış bir Libya halkı. Iuppiter tapınıcıdır.

⁶¹ Iuppiter'in (Zeus) sıfatlarından.

⁶² Babil. Fırat üzerinde antik bir kent. Ammon'un (Iuppiter)oğlu olduğu iddia edilen Büyük İskender Babil'de ölmüştür ancak mezarı İskenderiye'dedir.

⁶³ Troya kralı Priamus'un küçük oğlu, Hector'un kardeşi.

⁶⁴ Pythia kralı (Teselya) Peleus'un oğlu Akhilleus.

⁶⁵ Deniz perisi. Akhilleus'un annesi.

⁶⁶ Thrakia'da bir nehir (bugünkü Meriç).

⁶⁷ Ölümler diyarının yeraltı nehri.

⁶⁸ Lucanus'un Piso tertibine katılması.

⁶⁹ Halkın sesi.

⁷⁰ Cennet.

⁷¹ Caesar'ın Pompeius'u yendiği Teselya'daki kentin halkı

Sen soylu şarkını söylerken Eşlik eder sana Pompeius'lar ve Cato'lar;	115
Sen yüce ruhunla kutsal ve gururlusun Bilmezsin suçluların uzaktaki Tartarus'unu ⁷² İşitirsin kamçı seslerini ve solgun Nero'yu görürsün annesinin gölgesinde kalmış, Göz alıcı olasın ve Polla çağırınca seni	120
Suskuunların tanrılarına tek bir gün için yakarmanı diliyorum Bu evin kapıları hep açıktır Eşlerine dönen kocalara. Cilveli Polla kıvrak danslarıyla, Sahte tanrı gibi onurlandırmaz seni,	125
Ama yine de saygı gösterir ve Sana olan içten bağlılığıyla anarak seni; Beyhude avutur kendini Nurlu yüzünle daha çekici görünür ve Polla'nın kaygısız uykusuna ortak olursun	130
Ölüm buradan uzak olsun: Doğum yaşamın başlangıcıdır. Uzak olsun korkunç keder ve süzülün yanaklarından Sevinç göz yaşları artık, Önceden uğruna gözyaşı dökülen bugün saygı görsün.	135

KAYNAKÇA

- Staius: *Silvae*, vol.2, poem 7, LCL206 138-148, Loeb Classical Library.
- Newmyer: *The Silvae of Staius, Structure and Theme* (Leiden 1979), 26,75-80.
- Suetonius: *On İki Caesar'ın Yaşamı*, (çev.) F. Telatar-G.Özaktürk, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2008.
- Van Dam 1984: Van Dam, Harm-Jan, P.Papinius Staius, *Silvae II: A Commentary*, Brill, 1984.
- Erim 1993: Erim, M., *Latin Edebiyatı*, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1993.
- Grimal 1997: Grimal, P., *Mitoloji Sözlüğü Yunan ve Roma*, (çev.) S. Tamgüç, İstanbul, Sosyal Yayınları, 1997.
- Erhat 2007: Erhat, A., *Mitoloji Sözlüğü*, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2007.

⁷² Yeraltı dünyası. Özellikle suçlular için ayrılmış bölüm.